

prima instanță: M.Ghervas
instanța de apel: N. Budăi, A. Nogai, I. Muruianu

Î N C H E I E R E

24 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Svetlana Novac
Judecătorii	Tamara Chișca-Doneva, Nicolae Clima

studiind cererea de recurs depusă de către Curilova Tatiana,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ilco Galina
împotriva Tatianei Curilova cu privire la declararea nulității testamentului,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, prin care a fost
respins apelul declarat de către Curilova Tatiana și menținută hotărîrea Judecătoriei
Botanica, mun. Chișinău din 06 martie 2013, de admitere a acțiunii.

constată

La data de 11 iulie 2011, Ilco Galina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Curilova cu privire la declararea nulității testamentului.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 02.05.2008, a decedat de cancer la gât soțul său Ilco Mihai, tatăl copiilor Mihail Ilco, născut la 28.06.1983 și Tatiana (Ilco) Curilova, născută la 16.08.1981.

După decesul soțului a rămas următoarea avere succesorală:

apartamentul nr. 9, care constă din 1 (una) odaie, cu suprafață totală de 33,2 m2, situat în mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 99;

cota-parte din încăperea nelocativă amenajată sub magazin (fostul apartament nr. 10), cu suprafață de 37,4 m.2, situat în mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 99;

cota-parte din boxul nr. 28 (garaj), cu suprafața de 37,3 m2 și subsolul cu suprafața de 17,5 m2, situat în mun. Chișinău, str. Valea Trandafirilor, 2

Menționează reclamanta, că Ilco Mihail, soțul, potrivit testamentului nr. 3554, autentificat și eliberat la 07.03.2008 de către notarul privat Mihaela Moraru , a testat fiicei Tatiana Ilco, care în urma căsătoriei și-a modificat familia în Curilova, toată averea sa, unde ea nu se va afla și din ce nu va consta, inclusiv și apartamentele nr. 9 și nr. 10, situate în mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 99.

Indică Ilco Galina că despre existența testamentului a aflat în luna iunie 2008, când întâmplător l-a găsit printre documentele soțului.

Consideră reclamanta, că testamentul este nul din motiv că el a fost autentificat cu încălcarea procedurii de autentificare, deoarece lui Ilco Mihai în urma maladiei de cancer la gât la 25.09.2007 i-a fost efectuat tratament chirurgical - electroexereza tumorii rădăcinii limbii, planșeului bucal, hemirezecția mandibulei, trahiestomie, care au condus la o deficiență fizică - lipsirea posibilității de a vorbi.

Potrivit legislației testamentul persoanei cu deficiențe fizice se întocmește în mod obligatoriu în prezența a 2 martori, confirmând prin semnătură manifestarea lui de voință, iar testamentul întocmit la 07.03.2008 și autentificat de notar contravine acestor prevederi legale, de aceea solicită Ilco Galina declararea nulității acestui testament.

Prin încheierea din 18 octombrie 2011 cauza a fost strămutată la judecătoria Botanica, (f.d.34).

Prin încheierea din 05 decembrie 2011 în proces a fost introdus în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantei fiul defunctului, Ilco Mihai, născut la 28.06.1983 (f.d.59).

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 martie 2013, acțiunea înaintată de către Ilco Galina a fost admisă.

A fost declarat nul testamentul nr. 3554, autentificat și eliberat la 07.03.2008 de către notarul privat Mihaela Moraru prin care Ilco Mihai a testat fiicei Tatiana Ilco toată averea sa, unde ea nu se va afla și din ce nu va consta, inclusiv apartamentele nr. 9 și nr. 10, situate în mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 99.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, apelul declarat de către Curilova Tatiana a fost respins și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 23 iulie 2013, Curilova Tatiana a declarat recurs împotriva hotărîrii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 06 martie 2013 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, solicitînd admiterea cererii, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Ilco Galina.

Invocă recurenta că instanțele de judecată au aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat și aplicat eronat legea.

În special, invocă recurenta, că instanțele judecătorești din teritoriu nu fac diferența dintre „declararea” și „constatarea” nulității actului juridic.

Mai menționează Curilova Tatiana, că acțiunea privind declararea nulității testamentului poate fi intentată în termen de un an de la data deschiderii succesiunii. În speță, conform prevederilor art. 1440 alin. (1) CC succesiunea a fost deschisă la data de 02.05.2011. Acțiunea a fost înaintată în judecată peste 3 ani și 2 luni de la decesul lui Ilco Mihail.

Mai mult, valabilitatea testamentului poate fi contestată doar de moștenitorii legali și de alte persoane interesate. Reclamanta/intimată nu face parte din aceste categorii, avînd în vedere că prin declarația din 21.10.2008 (anexată la dosar) ea a renunțat la moștenire.

Complementar, susține recurenta că Ilco Mihail a avut discernământul și și-a exprimat/expus voința pentru a întocmi testamentul și însuși faptul semnării acestui act juridic denotă că consimțământul exprimat de Ilco Mihail nu a fost viciat, iar concluzia experților nr. 340 din 03.07.2012, potrivit căreia Ilco Mihail nu era în stare să comunice verbal explicit, nu denotă că defunctul a fost mut și analfabet.

Mai mult de atât, este inadmisibil ca atunci când un testament a fost întocmit de o autoritate publică a statului, o altă autoritate, în lipsa unor temeiuri puternice, să dispună anularea acestuia.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.432 alin.(1), (2), (3) și (4) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art.433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel și relatarea situației, în viziunea recurentei, fără a indica vreun temei prevăzut de art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Toate argumentele din recurs au fost obiect de examinare în instanțele judecătorești și instanțele s-au expus asupra acestora, inclusiv și asupra invocării de

omitere a termenului de prescripție la adresarea reclamantei cu cererea de chemare în judecată.

În special, instanțele au constatat că încălcările admise la perfectarea testamentului constituie vicii care conduc la nulitatea lui absolută, iar nulitatea absolută a oricărui act juridic , inclusiv și a testamentului este imprescriptibilă.

Potrivit p.21 din Hotărârea explicativă a Plenului CSJ a RM din 03.10.2005, nr.13 “ Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la examinarea cauzelor despre succesiune” în cazul în care la întocmirea testamentului este obligatorie prezența martorilor, lipsa lor atrage nulitatea absolută a testamentului, iar dacă martorul nu corespunde cerințelor legii, această circumstanță poate servi ca temei pentru anularea testamentului.

Actele cauzei denotă prin raportul de expertiză și alte probe că testatorul la momentul perfectării testamentului avea deficiențe de vorbire, nu putea vorbi, ceea ce denotă încălcarea art. 1461 Cod civil de prezență obligatorie a 2 martori la săvârșirea actului notarial.

Completul reiterează că conform art. 440 CPC, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 433 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele enumerate și având în vedere faptul că, argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4) din CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Curilova Tatiana, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 432, art.433 lit. a) CPC completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune

Recursul declarat de către Curilova Tatiana se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Novac

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Clima